ALVAST GEZEGENDE KERSTDAGEN
EN EEN
VOORSPOEDIG 2019

SAMEN ÉÉN

November-December
2018

Kerkblad van de
Protestantse Gemeente
Vlagtwedde

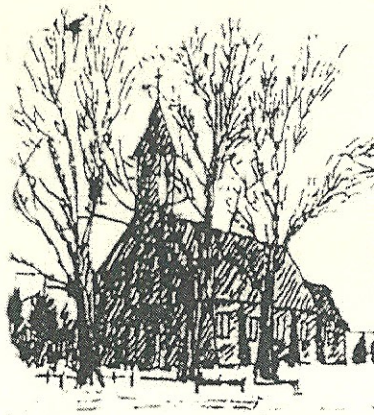

Pastoraal werker	Pastoraal team
Ds Jan Willem Baan	p/a Hanneke Boels
tel: 0599-854744	tel: 0599-312848
janw.baan@outlook.com	lhboels@ziggo.nl

OVERDENKING.

Goede moed.

Zondag 25 november is het alweer de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Een zondag die naast andere namen ook wel Zondag Christus Koning genoemd wordt. Christus Koning? Hebben we met dat laatste niet de nodige moeite? Wat zien we van het koningschap van Christus? Wat komt er terecht van het Koninkrijk? Zou je wat dit betreft niet de moed verliezen?

Zou je je geen zorgen maken als je aan het eind van het kerkelijke jaar nadenkt over de toekomst van onze wereld? Een wereld waarin de secularisatie keihard heeft toegeslagen. Een totaal verzakelijkte samenleving waar het ‚Carpe diem ' de toon aangeeft. Mensen die zich volop overleveren aan een ongebreidelde consumptiedrang. Daartoe vaak op geraffineerde wijze aangewakkerd door de moderne media. Met de nodige gevolgen van dien voor mens, dier en natuur. Mensen die alleen nog maar oog hebben voor het eigen kringetje en enkel en alleen geloven in het eigen gelijk.

Zou je je dan geen zorgen maken over de positie van de kerk in een dergelijke cultuur? De kerk als minderheid, verschoven naar de rand van de samenleving. Gelovigen die meewarig worden aangehoord en bekeken. Doen jullie daar nog aan? In deze tijd?
Waar blijft de kerk? Waar blijven de geloofszekerheden? En veel belangrijker: komt er wel wat terecht van het Koninkrijk waar we zo tegen het einde van het kerkelijke jaar over dromen.

Natuurlijk, naast al de zorgen en problemen mogen we ook onze zegeningen tellen. Nog steeds mag er in ons land het Woord worden verkondigd in alle vrijheid. Nog steeds is de kerk de plaats waar de mens in Gods Naam genade en vergeving wordt toegezegd. De plaats waar de mens troost en nieuwe moed wordt toegesproken.

De plaats ook waar de noodkreet en de lofprijzing mogen klinken.
En is de geloofsgemeenschap niet nog steeds de plaats waar er naar elkaar wordt omgezien, voor elkaar gezorgd wordt?

Wanneer Jezus zijn leerlingen voorbereidt op het komende afscheid hebben zij het gevoel alleen achter te blijven. Wat voor toekomst hebben ze dan nog? Hoe moeten ze alleen verder? Hoe kunnen ze alleen verder? Ontreddering!
In deze situatie spreekt Jezus zijn leerlingen moed in. Jezus waarschuwt dat zij het zwaar te verduren zullen krijgen. Verzet en tegenstand zullen ze ontmoeten. Hun geloof zal onder spanning komen te staan. Maar ook dan zullen de leerlingen weten dat ze staan voor een zaak waarvan de overwinning vast staat.

"Ik heb de wereld overwonnen", zegt Jezus (Joh. 16:33). De leerlingen hoeven de wereld niet te overwinnen. Zij en wij met hen hoeven alleen maar te getuigen dat Jezus overwinnaar is! Daar hebben we al meer dan genoeg aan. Hoe houden we dat vol in het nieuwe kerkelijke jaar? Zouden we dit niet het beste kunnen doen door gewoon door te gaan met kerk-zijn? Door te gaan met het zijn van een geloofsgemeenschap in De Weite?
Daar heb je moed voor nodig. Dat zegt Jezus ook. "Houd moed: ik heb de wereld overwonnen." Opvallend is dat Jezus direct na deze uitspraak in gebed gaat. Jezus legt het in handen van zijn Vader. Is dit ook voor ons niet het beste wat we kunnen doen? Al biddend over de drempel gaan naar het nieuwe kerkelijke jaar. Biddend om moed voor de gelovigen in De Weite, voor alle gelovigen, waar dan ook!

Stem die stenen breekt,
tijding in duistere nacht,
stem die in stilte spreekt:
Ik ben nabij, wees niet bang.

Mocht ik de leegte zien,
dan delen wij ook die.
Ik zie en hoor je niet
en ben niet bang: Jij bent hier.

NLB. 918:1,4

Jan Willem Baan.

KERKDIENSTEN

datum	tijd	voorganger	collecten
Zo 11 nov	09.30	Dhr. K. Keizer Wedde	Kerk Binnenlands diaconaat
Zo 18 nov	09.30		Kerk Onderhoudsfonds
Zo 25 nov Gedachteniszondag + koffie	09.30	Ds. S.B. Rienstra Nieuwolda	Kerk Eig. gemeentewerk
Zo 2 dec	11.00	Ds. B.L.vd Woude Winschoten	Kerk Missionair werk Plan NL
Zo 9 dec	09.30	Ds. A.W. Velema Uplengen (D)	Kerk Pastoraat
Zo 16 dec	09.30	Drs. H. Hoekstra Emmen	Kerk Diaconie
Zo 23 dec	09.30	Ds J.W. Baan Veele	Kerk Onderhoudsfonds
Di 25 dec 1e kerstdag		Dhr. H.J. Dijkstra Gasseltenijveenschemond	Kerk Kind in de knel
Zo 30 dec Koffie	09.30	Ds H. Koolhaas Winschoten	Kerk Diaconie
Ma 31 dec	19.30	Dhr. H.J. Dijkstra Gasseltenijveenschemond	Kerk Eig. gemeentewerk

datum	tijd	voorganger	collecten
2019			
Zo 6 jan	09.30	Dhr. H.J. Dijkstra Gasseltenijveenschemond	Kerk Plan NL
Zo 13 jan	11.00	Ds H.Hoekstra Emmen	Kerk
Zo 20 jan	09.30	Ds S.B.Rienstra Nieuwolda	Kerk
Zo 27 jan Koffie	11.00	Ds B.L. vd Woude Winschoten	Kerk
Zo 3 febr	09.30	Ds. H. Hoekstra Emmen	Kerk Plan NL

Op dit moment waren de tweede collecten nog niet bekend

Bedankje

Door de vele blijken van medeleven tijdens en na mijnziekte (dikke darmdoorbraak), d.m.v. heel veel kaarten, telefoontjes en bezoekjes in het ziekenhuis zowel thuis, wil ik allen hartelijk danken, het heeft mij zeer goed gedaan.
Door al deze aandacht aan mij, voel je je minder ziek dan dat je toch wel bent. Hopelijk sterk ik snel weer aan, om zo gauw mogelijk weer op eigen benen te kunnen staan.
Nogmaals hartelijk dank voor al uw medeleven!
Tot gauw.

Henk Meijer

VRIJWILLIGERS

datum	verkeers-regelaars	Vrijwilliger zondag
Zo 11 nov	Sirtje Orsel	Aly Drost
Zo 18 nov	Foppe-Dirk Bulder	Sirtje Orsel
Zo 25 nov	Hennie Smid	Fré Westers
Zo 2 dec	Gerrit Drost	Bram Wilts
Zo 9 dec	Willie Oosterveld	Harmien Bruining
Zo 16 dec	Lude Boels	Anke Korvenmaker
Zo 23 dec	Bram Wilts	Ineke Baarslag
Di 25 dec	Sirtje Orsel	Foppe-Dirk Bulder
Zo 30 dec	Foppe-Dirk Bulder	Zwaantje Raatjes
Ma 31 dec	Hennie Smid	Aly Drost
2019		
Zo 6 jan	Gerrit Drost	Sirtje Orsel
Zo 13 jan	Willie Oosterveld	Fré Westers
Zo 20 jan	Lude Boels	Bram Wilts
Zo 27 jan	Bram Wilts	Harmien Bruining

Bloemen bezorgen

Datum	bezorg(st)er
11 nov	Hennie Smid
18 nov	Ada Koskamp
25 nov	Hadi Uuldriks
2 dec	Lude Boels
9 dec	Jan Boekelo
16 dec	Zwaantje Raatjes
23 dec	Jetsko en Bertha
30 dec	Hadi Uuldriks

Jarig 70+

11 nov	Dhr. W. Oosterveld
2019	
18 jan	Mevr. J. Klop
28 jan	Dhr. R. Janssen
29 jan	Mevr. A. Korvenmaker
4 febr	Mevr. M. Volders
7 febr	Dhr. Pothoff

Van uw Pastorale Werker

De bijbelleesgroep is van start gegaan. Op 2 oktober kwamen de eerste keer bij elkaar. We gaan het komende seizoen het boek Prediker lezen. We lezen enkele verzen en spreken daarover met elkaar naar aanleiding van een aantal gespreksvragen uit het boekje 'Zinvol Leven' (Prediker) van Stefan Paas en Siebrand Wierda. Dit boekje is geschreven voor de christelijke gemeenschap Via Nova in Amsterdam. Eigenlijk bestemd voor jongeren, maar we hebben al ontdekt dat de vragen zinvol zijn voor alle leeftijden.

Het komende seizoen komen de volgende thema's aan de orde:

Het leven is zinloos, maar wel leuk. (2 oktober)
Werk, werk, werk. (13 november)
Alles onder controle.
Relaties geven me voldoening.
In een gezond lijf leef ik lang.
Leven in overvloed.

De volgende keer is op dinsdag 13 november om 20.00 u. ten huize van mevr. Ada Koskamp, Wischmei 12. Deze lees/ gespreksgroep is zeer geschikt voor jong en oud. Wees welkom!

Komend seizoen zijn er twee middagen voor 65+ plussers. De eerste is op woensdag 21 november om 15.00 u. in de Vledderhof. Het is de bedoeling dat Jetsko en Bertha Huiting zullen vertellen over hun reis door Indonesië. Daarna zal er een passende maaltijd zijn.
De tweede 65+ plus middag is gepland op 20 februari 2019.

Ook zullen er weer groothuisbezoeken worden opgezet. Noteert u vast de data: maandag 28 januari bij de familie Bulder, Wollinghuizerweg 123A en dinsdag 12 februari bij mevr. Ada Koskamp, Wischmei 12.

Een taak van wezenlijk belang is het omzien naar elkaar binnen de gemeente. Om dit goed te kunnen doen blijft een vlotte berichtgeving belangrijk. Vergeet u niet een en ander door te geven, zodat pastorale bezoekers en werker hun taak optimaal kunnen verrichten.

In verband met andere prioriteiten stopt Anke Korvemaker als pastorale medewerker. Bij deze willen we haar hartelijk bedanken voor haar pastorale inzet voor de gemeente. Bertha en Jetsko Huiting zijn bereid gevonden om haar taak over te nemen. We wensen hen veel succes.

Op de vierde adventszondag (23 december) zal er een kindgerichte adventszondag zijn.

Tot zover de berichtgeving. Met een vriendelijke groet voor allen,

Jan Willem Baan.

Van het college van kerkrentmeesters

Op zaterdag 17 november houden wij weer onze halfjaarlijkse klussenmorgen.
Vanaf 09.00 uur is een ieder welkom om te helpen met diverse klussen die we die morgen zullen doen.
We beginnen met koffie, waarna we gezellig met zijn allen aan de slag kunnen gaan.

Noteer deze datum vast in uw agenda (het is namelijk zo 17 november).

Namens het college,
Gerrit Drost.

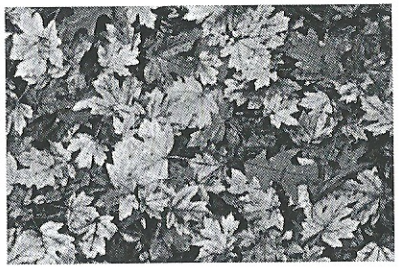

Bijbeluurtje Bolderbörg

Ieder donderdagmiddag van 16.00 uur tot 16.40 uur in de recreatiezaal op de begane grond. De medewerkers worden om 15.20 uur verwacht .

Datum	voorganger	medewerkers
15 nov	Mevr. J. de Vries	mw Smith, mw Wolfs, mw Wilts
22 nov	Ds. J.W. Baan	dhr. Wilts, mw Brasser
29nov	Mevr. K.Kuper	mw vd Heide, mw Dannen, mw Kuper
6 dec	Ds. J.P. Rozema	mw Vrolijk, mw Slim
14 dec	Kerstviering van de HVD	

Rooster voor 2019 was nog niet binnen.

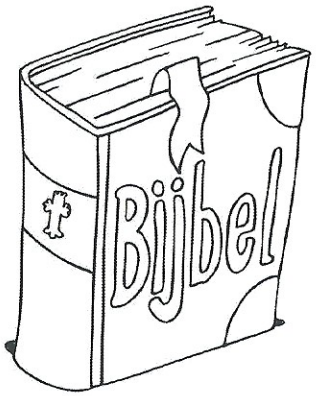

Veeler geluiden

Het was nat en guur. De Hollandse krieltjes zaten met opgezette veren om zo een maximaal isolerende luchtlaag te krijgen. Ze hebben het koud, want ze zijn nog niet door de rui. Hun nieuwe jas wordt bij stukjes en beetjes door hen zelf gemaakt. Versleten veren eruit, nieuwe erin. Snel gaat dat niet. Het vraagt veel van de kleine beestjes. Voor één van hen teveel. In haar oude jas werd ze begraven. Daar is niet veel aan te doen. Goed voer erin, dat is alles. Door de lange nazomer zijn de kipjes te laat begonnen met het verwisselen van hun jas. Maar....., als de moeilijke tijd van de rui achter de rug is, hebben ze het weer lekker warm en zien er als nieuw uit. Laat dan de winter maar komen!

Ach, de rui, het hoort er bij. Zijn wij gelovigen ook niet voortdurend in de rui? Hebben velen van ons als het over geloofsovertuigingen gaat ook niet de nodige veren laten vallen? Niet zo erg, als er maar nieuwe voor in de plaats komen. Anders zou je lelijk in de kou kunnen komen te staan. Hoewel, zingen we niet dat 'eens komt de grote zomer komt'?

Anders dan in het kippenhok gaat het eraan toe bij kledingmagazijn W. te O. , waar dames en heren vol kooplust en volle beurzen naar toe rijden om kleding te kopen voor de winter.

Soms komen ze door Veele, voor bakker Leta linksaf, dan zijn ze er zo. Als je tenminste niet vast komt te zitten in de berm, bijna opzij geduwd door een of andere landbouwgigant.
Heerlijk die herfst! Dè aanleiding om een nieuwe mantel of trui te kopen. Lang hoeft het niet te duren. In één middag ben je klaar.

De koffie is gratis, de kleding niet. Voor niets gaat de zon op, maar die schijnt nu ook nog eens korter!

Ook de kleine, veelkleurige, tropische vogeltjes in de voliere zitten dik. Je hoort ze niet. Met weemoed denken ze aan die heerlijke, warme zomer van 2018. Maanden lang waanden ze zich in hun tropische herkomstgebied. Het was hun deze zomer niet te warm en ook niet te droog. Maar nu zijn de wanen verdwenen. Wat was de herfst goed op tijd. Gelukkig werd het later weer wat beter. De verwarming van hun nieuwe nachthok moet nodig geplaatst worden. Op tijd besteld, maar nog niet aangekomen. Laat de winter nog maar niet komen!

Nu de balsemienen hun springende zaden verspreid hebben zijn de zwaluwen uit Veele vertrokken. Eén van hen moest helaas achter blijven. Zij zaten niet te wachten op koud en guur weer. Wie wel trouwens?
Hoewel, lekker knus en warm bij het haardvuur voor de televisie. Of met de nieuwe jas naar de kerk, waar het onder het Woord goed toeven is. Ook niks mis mee. Laat de winter toch maar komen.

Jan Willem Baan.

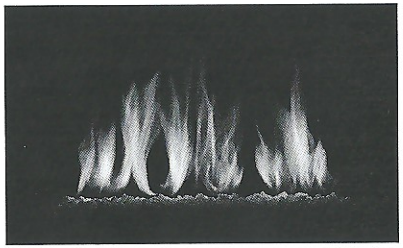

PASSAGE

Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging,
afdeling Vlagtwedde

Passage vergadering gehouden op 17 okt. 2018 in 't Kruispunt.

Els heet allen welkom ook de dhr. Oosterveld die ons muzikaal begeleidde en dhr v.d. Klei de spreker van de avond.
De kaars werd aangestoken het teken van licht, daarna ging Els voor in gebed. We zongen ps. 122:1,2 en 3.
De bijbel lezing was uit Openbaring 21:9-14, Het nieuwe Jeruzalem.
Waarna de meditatie volgde. Alleen met het paspoort van Jezus kun je binnenkomen in het nieuwe Jeruzalem. Is uw paspoort getekend met het bloed van Jezus?
We zongen het lied "Is uw paspoort getekend"? alle verzen.

Na de pauze kreeg dhr. v.d. Klei het woord. Het thema was: Een koffer vol herinneringen. Hij had een aantal koffers en dozen bij zich met allerlei voorwerpen van vroeger die herkenbaar waren.
Veel dingen zijn we vergeten maar bij het zien van allerlei voorwerpen komen herinneringen en verhalen weer boven.
B.v. van tijdschriften die er al lang niet meer zijn. Herinneringen van foto's van lang vervlogen vakanties of bijzondere gebeurtenissen in het leven.

Bij het zien van de foto's weet je weer waar ze genomen zijn en in welke situatie. Allerlei voorwerpen ,die met zegeltjes bij elkaar gespaard zijn zoals borden en kommetjes van California soep, Leeuwezegel margarine, Tiktak koffie en thee.
Er werden gezellige avonden georganiseerd door Tik-Tak, waar veel mensen naar toe gingen.
Verzamelen van speldjes, sigarenbandjes, suikerzakjes enz.
Herinneringen aan geuren, zoals bloemen, kruiden, de was, zeep enz.

Na de 2e pauze werden er verhaaltjes verteld door leden bij het zien van allerlei voorwerpen. Herinneringen zijn van alle leeftijden , mooie maar ook verdrietige dingen blijven ons altijd bij. Els bedankte dhr. v.d. Klei voor de mooie avond en overhandigde een enveloppe.

Volgende verg. op D.V. 21 nov. met ds. Van der Wind uit Onstwedde.
Els sloot de avond af met een lied:Elke dag is een uitnodiging, en wenste wel thuis.

W.Wolfs-Maarsingh.

Een nieuw lied

Helaas mogen we niet zomaar de teksten en/of melodieën in SE afdrukken, dus zult u het liedboek er even bij moeten pakken, om te weten waar het over gaat. Ook is het zo dat SE niet elke maand verschijnt, zodat we soms meerdere afleveringen in te halen hebben.

Lied van de maand oktober 2018

716 Zaaien, maaien, oogsten

Voor tekst en melodie, zie uw liedboek

Lied 716 is een oogstlied, speciaal voor kinderen geschreven. De drie vierregelige verzen beginnen steeds met dezelfde twee regels tekst en bijna dezelfde melodie (r. 2 is een toontje lager). Dit lied krijgen we vast snel onder de knie!
En zoals zo vaak, het zijn weer niet de minsten die dit lied geschreven hebben...

Tekstdichter is Job Heeger (pseudoniem van Jaap Sinnema, 1925 – 2016). Pieter Endedijk schrijft in het *liedboekcompendium* (internet) over hem:

> Jaap Sinnema heeft zich autodidactisch gevormd op de gebieden van theologie, pedagogiek, sociologie en didactiek. Hij was aanvankelijk enkele jaren gemeenteambtenaar. Van 1953 tot 1965 werkte hij voor het Christelijk Jonge Mannen Verbond (CJMV). Deze organisatie ging later op in het Christelijk Jongeren Verbond (CJV). Van deze organisatie werd de naam later gewijzigd in YMCA Nederland. Vanaf 1965 tot zijn pensioen in 1987 was Sinnema als directeur werkzaam bij de Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging (NZV). In deze functie was hij onder andere hoofdredacteur van *Kind op zondag* en *Kind op maandag* en gaf hij cursussen voor leidinggevenden godsdienstige vorming van kinderen in kerk, kinderdiensten, zondagsschool, school en gezin.
> Het schrijven van liederen voor kinderen is bij Sinnema ontstaan omdat de liederen die onder andere in de bundel *Wie zingt mee?* stonden in taalgebruik en melodie verouderd waren. Verschillende bekende dichters en componisten van kerkliederen, waaronder Hanna Lam, Jan Wit, Frits Mehrtens, Wim ter Burg en Willem Vogel, wilden niet meewerken aan liederen voor de NZV. Dat daagde hem uit om zelf liederen te gaan schrijven.
> De keuze voor zijn pseudoniem Job Heeger verklaarde hij in een brief aan de compendiumredactie: Job is een samentrekking van 'Jacob', Heeger omdat zijn familie oorspronkelijk uit Heeg afkomstig was en omdat in het oud-Gronings een kwajongen een 'heeger' werd genoemd. Jaap Sinnema schreef ook liederen onder het pseudoniem Thomas Nordt (de 'twijfelaar' uit het noorden).

Componist Gerard van Hulst (1909-1990)
was een Nederlandse componist, dirigent, schrijver, dichter en schilder.
Hij studeerde orgel bij J.F. Rootlieb, piano en koordirectie bij F.J. Roeske en compositie bij Daniël Ruyneman. Na het behalen van zijn muziekdiploma's vestigde hij zich als dirigent te Amsterdam, waar hij meer dan 1000 muziekuitvoeringen leidde (o.a. in het Amsterdamse Concertgebouw). Hij componeerde veel, o.a. een compositie voor de beiaard op het Nederlandse paviljoen van de World Expo in Brussel (1958) in opdracht van de Laura Spelman Rockefeller Foundation.
Ook was hij muziekdocent aan de Hervormde Pedagogische Academie Amsterdam. Hij schreef 25 boeken, w.o. muziek-pedagogische vakboeken, en *Inleiding tot de Kunstgeschiedenis* dat op middelbare scholen werd gebruikt - 9 drukken. Hij schreef meer dan honderd melodieën voor liederen in de vierdelige serie met kinderliederen *Zing alle dagen* (Nijkerk 1991/92).
Verder schilderde hij en verzamelde hij kunst. Om ook anderen van zijn collecties antiek, iconen, oude stijl meubels en archeologie te laten genieten, richtte hij het museum van Oosterwolde (Fr.) op. Hij was de eigenaar, gaf er vaak lezingen en organiseerde er concerten. Voor zijn verdiensten in de kunstwereld werd hij in 1977 benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. In 1984 vertrok Van Hulst naar België waar hij tot zijn dood in 1990 woonde. Zijn museum zal wel niet meer bestaan... ik heb er niets over kunnen vinden.

Een oogstlied is natuurlijk bij uitstek geschikt voor het najaar. **Dankdag** wordt in veel kerken op de 1e wo. van nov. (of de zondag daarna) gevierd: de **'dankdag voor gewas en arbeid'**, of (zoals bij ons) de **'oogst-dankdienst'**. Ik heb gezocht naar de herkomst ervan.
R.Kranenborg schrijft in *'Rituelen in religieus Nederland. Gebruiken van joden, christenen, moslims, hindoes en boeddhisten in belangrijke levensfasen'* (2001) van E.G. Hoekstra en R.Kranenborg (red.) op p.238:

> Het is binnen het protestantisme al een oude traditie om een biddag voor gewas en arbeid te houden. Hierachter ligt het besef dat alles wat er groeit en wat het land moet opbrengen uiteindelijk afhankelijk is van God, want hij is degene uit wiens hand alles komt wat een mens nodig heeft om te leven. Daartoe is er op de 2e wo. van mrt. de *biddag*. Op deze dag wordt er een kerkdienst gehouden, waarin de zegen van God wordt gevraagd over alles wat er moet groeien en vrucht moet dragen. Hierbij wordt tegenwoordig ook het werk van de mensen betrokken: een mens heeft het nodig om ook over 'het

werk van zijn handen' Gods zegen te ontvangen.
Op de eerste wo. van nov. is het de *dankdag*. In de kerkdienst op deze dag wordt God gedankt voor de oogst en voor het feit dat er genoeg is van de kunne leven. Ook wordt er tegenwoordig gedankt voor het feit dat men kan werken en dat dit werk zinvol kan zijn.
En na een uitleg over de verschillen in de viering, schrijft hij dat men tegenwoordig in de steden van 'oogstzondag' [spreekt]. In de kerkdienst wordt dan een versiering aangebracht van bloemen of vruchten, en er wordt een schaal met fruit op tafel gezet.

Meer informatie dan dat het 'al een oude traditie' [is] geeft Kranenborg niet, dus ik zoek nog even verder – ik heb nl. ook wel eens gehoord dat het een verchristelijkt heidens gebruik zou zijn... (maar ook bepaalde gebruiken, rituelen en symbolen rond Kerst en Pasen hebben een heidense herkomst). Ik heb bij mijn niet ál te intensieve zoektocht m.b.t. dankdag geen informatie kunnen vinden specifiek over het samengaan van een heidens gebruik met de christelijke dankdag (wat niet wil zeggen dat er niks te vinden zou zijn J)

De oudste herkomst of traditie van christelijke bid-, dank- en vastendagen heb ik niet 1-2-3 kunnen vinden: mogelijk wortelt het in verbods- en boetedagen uit het Oude Testament, of in het Loofhuttenfeest. Kerkvaders noemen in hun geschriften gebedsdiensten, boete- en biddagen in tijden van nood. Wanneer de christelijke kerk staatskerk wordt, krijgt dit soort dagen een officiële status: de overheid roept de kerken op tot bidden in tijden van oorlog, honger en rampen. In de loop van de middeleeuwen werden deze dagen vaak opgeluisterd met processies.
In de 16e eeuw houden de reformatorische kerken de (katholieke) gewoonte van gebedsdagen in stand. In 1578 bepaalt de Synode van Dordrecht dat er bij oorlog en andere rampen massaal gebeden en gedankt moet worden. Landelijke of provinciale overheden konden zo'n dag uitschrijven, en predikanten werden geacht goede nota te nemen van de tekst van die uitschrijvingsbrieven en daar in hun preek aandacht aan te besteden. De synode van Dordrecht (1618/1619) consolideert deze gewoonte in art. 66 van de kerkorde. In enkele gewesten werd een poging gedaan een vaste jaarlijkse bid- of dankdag in te stellen. Alleen in Overijssel lukte dat (1658):

dat alle jaren op den 1sten Donderdag in de Mey door de geheele Provintie een Algem. Vast- en Bededag tot afweeringe van Godes Plagen en het verkrygen van een gezegende Somer zal worden geholden,- en dat op den eersten Donderdag in September weder een Generale Dankdag voor de veelvoudige verkregen segeningen en weldaaden zal worden gecelebreert.

Pas in 1713, toen een langdurige periode van vrede aanbrak, werd door de Staten-Generaal als regel jaarlijks één algemene dank-, vasten- en biddag uitgeschreven. De laatste uitschrijving van de jaarlijkse bid- en dankdag door de overheid vond plaats in 1820; daarna ging alleen nog voor buitengewone bid- of dankdagen vooraf een schrijven door de overheid uit. De grondwetswijziging van 1848 maakte daaraan een eind, maar er kwam geen kerkelijk alternatief voor de overheids-uitschrijving. Daardoor raakte de bid- en dankdag in verval. Pas in de loop van de 20e eeuw werden de Overijsselse data in protestants Nederland min of meer gemeengoed. Het thema 'arbeid' als onderwerp voor bidden en danken is pas toegevoegd in de jaren van toenemende industrialisatie. Tegenwoordig zijn bid- en dankdag ('voor gewas en arbeid') meestal op de 2e wo. van mrt., resp. op de 1e wo. van nov. – of op de zondag daarna. De dag en het aantal kerkdiensten kunnen verschillen, evenals het wel of niet sluiten van winkels en scholen (of huiswerkvrij). Tot slot kan ook het onderwerp verschillen: voor sommigen is het een gebedsdag voor gewas, arbeid *en visserij* (Urk!), voor anderen ligt het accent meer op de arbeid en/of de economie dan op het gewas. Soms zijn er inzamelingsacties van kleding of goederen. Veel overeenkomst met de dankdag in Nederland heeft het *Erntedankfest* in Duitsland (1e zo. van okt.); Thanksgiving Day in de VS en in Canada (4e do. van nov., resp. 2e ma. van okt.). De speciale dankdag in Zuid-Afrika valt (vanwege de ligging op het zuidelijk halfrond) in april of mei.

Voorlopige conclusie: een bijbelse herkomst is niet zeker, maar dankdag heeft wel een lange, zij het wat variabele traditie.

Met vriendelijke groet, Marjan Pierhagen

Verantwoording collecten

5-aug	Kerk	35.60
	Ziekenhuispastoraat	28.40
	Plan International	31.00
12-aug	Kerk	50.47
	KiA: Zending	42.05
19-aug	Kerk	28.00
	Onderhoudsfonds	24.95
26-aug	Kerk	40.30
	Diaconie	35.80
2-sep	Kerk	47.60
	Missionair werk	63.75
	Plan International	21.70
9-sep	Kerk	56.50
	Jeugdwerk (JOP)	53.10
16-sep	Kerk	34.00
	Vredeswerk	45.50
23-sep	Kerk	37.50
	Onderhoudsfonds	24.30
30-sep	Kerk	53.15
	Diaconie	45.65
7-okt	Kerk	33.05
	Kerk en Israel	26.45
14-okt	Kerk	41.06
	KiA: Werelddiaconaat	35.55
21-okt	Kerk	50.75
	Sulawesi	257.10
28-okt	Kerk	49.65
	KiA: Hervormingsdag	41.30

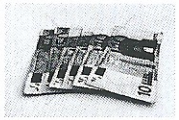

De mensen van voorbij
wij noemen ze hier samen.
De mensen van voorbij
wij noemen ze bij namen.
Zo vlinderen zij binnen
in woorden en in zinnen
en zijn wij even bij elkaar
aan 't einde van het jaar.

De mensen van voorbij
zij blijven met ons leven.
De mensen van voorbij
ze zijn met ons verweven
in liefde, in verhalen,
die wij zo graag herhalen,
in bloemengeuren, in een lied
dat opklinkt uit verdriet.

De mensen van voorbij
zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij
zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze wonen,
daar waar geen pijn kan komen.
De mensen van voorbij
zijn in het licht, zijn vrij.

AGENDA

13 nov	Bijbelleesgroep bij Ada Koskamp	20.00 uur
17 nov	Klusmorgen bij de Kerk	09.00 uur
17 nov	Liedboekmiddag in Veendam	
21 nov	65+ middag in de Vledderhof	15.00 uur

2019

28 jan	Groothuisbezoek bij Fam. Bulder, Wollinghuizerweg 123a.	
12 febr	Groothuisbezoek bij Mevr. A. Koskamp, Wischmei 12.	
20 feb.	65+ middag in de Vledderhof	15.00 uur

Kijk ook in de **Protestantse Kerkbode**—er is elke week een groot aanbod van bijzondere vieringen in onze provincie.
"Over de Brug" in het programmaboekje en op www.overdebrug.org vindt u velerlei interessante activiteiten die in de regio plaatsvinden.

Punten voor de agenda in de volgende SE voor de sluitingsdatum melden!
Graag compleet met dag, datum, tijd en plaats
Janny Orsel, tel: 0599-354358 - deorsels@gmail.com

www.pknvlagtwedde.nl

Samen Eén

Redactie

* Janny Orsel
  Vledderkamp 62 - 354358

technische verzorging

* Synergon - Winschoten

bezorging

* diverse vrijwilligers
* coördinatie : Arie Slim
  Molenkampweg 3 - 312596
  a.slim@planet.nl

Kopij

Sluitingsdatum volgende uitgave:

13 januari 2019

Via e-mail of geschreven of getypt
bij Janny Orsel
deorsels@gmail.com

Inhoud van dit nummer

2. Overdenking
4. Kerkdiensten
5. Bedankje
6. Vrijwilligers
7. Bloemen bezorgen/ 70+
8. Van uw Pastorale werker
10. College van kerkrentmeesters
11. Bijbeluurtje Bolderborg
12. Veeler Geluiden
14. Passage
16. Een nieuw lied
20. Verantwoording Collecten
21. Gedicht
22. Agenda

Groninger Kerkbode

Kopij voor onder kopje "Vlagtwedde"" kunt u iedere week tot maandagmiddag inleveren bij Albertha Weizenbach.
albertha@streuding.nl

De Vledderhof
tel: 0599-353356
Koster(es)
tel: 0599-354358